

تلقین برای تفکر

بخش دوم و پایانی

گشت و گذاری در گرم ترین نقطه‌ی جهان

یدالله رهبری نژاد

عضو شورای سردبیری رشد آموزش ابتدایی

مروری بر پاسخ‌های همکاران به مسابقه‌های «تلقین برای تفکر» در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹

اشاره

در شماره‌ی ۵ (بهمن‌ماه ۱۳۹۰)، بخش نخست «تلقین در تفکر» را خواندید. در این سلسله مطالب، پاسخ‌های مخاطبان مجله به مسابقه‌های تلقین برای تفکر در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ به شکلی ویژه و با در نظر گرفتن این که پاسخ‌ها به هیچ عنوان هم‌گرا نیستند، بررسی شدند. در شماره‌ی قبل، پاسخ تحلیلی دو پرسش بررسی شد. در این شماره که دومین و آخرین بخش از این سلسله مطالب را خواهید خواند، رهبری نژاد پرسش مسابقه‌ی تلقین برای تفکر در بهمن‌ماه ۱۳۸۹ را بررسی کرده است.

– استفاده از وسایل آموزشی جذاب و مؤثر در آموزش
– مبتنی بودن آموزش بر علایق کودکان نظیر اسباب‌بازی، عروسک و...
– ایجاد محیطی شاد و صمیمی با استفاده از تشویق و ایجاد انگیزه در کلاس درس
– توجه به روش‌های متنوع، فعال و نوآورانه در امر تدریس
– مرتبط ساختن آموزش و یادگیری با مسائل زندگی و تأکید بر محیط به عنوان منبع غنی یادگیری
– تبدیل نقش معلم از مقلد به معلم مولد و مبتکر
– استفاده از شعر، موسیقی، نمایش، داستان و بهره‌گیری از مفاهیم دروس گوناگون در امر آموزش
– تبدیل کلاس به محیطی شاد، جذاب و صمیمی
– بهره‌گیری از روان‌شناسی رنگ در زمینه‌ی پوشش و فضای کلاس
– رعایت تفاوت‌های فردی و توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان از طریق ایجاد انعطاف در آموزش و محتوا
– برقراری ارتباط کلامی مؤثر در کلاس
– توجه به آموزش الکترونیکی و تولید محتوای متناسب با آن
– استفاده از هوش‌های چندگانه در فرآیند یادگیری
– بهره‌گیری از رویکرد دانش‌آموز محوری از طریق ایجاد بستر

در صفحه‌ی ۱۸ مجله‌ی رشد آموزش ابتدایی (شماره‌ی ۵ سال ۱۳۸۹) گزارشی با عنوان «گرم‌ترین نقطه‌ی جهان» به قلم مرتضی مجدفر، سردبیر محترم مجله، ارائه شده بود.
موضوع این گزارش، ماجرای یکی از سفرهای ایشان به گرم‌ترین نقطه‌ی جهان یعنی کویر شهداد کرمان بود که در این سفر از یکی از کلاس‌های اول ابتدایی منطقه که خانم مینا خیری آموزگار آن بود، بازدید کرده بود. ویژگی‌های منحصر به فرد این کلاس و قابلیت‌های کم‌نظیر خانم خیری باعث شد تا آقای مجدفر این کلاس را به عنوان گرم‌ترین نقطه‌ی جهان معرفی کند و برخی از ویژگی‌های این کلاس را ترسیم و حاصل گفت‌وگوی خود با آن آموزگار را تبیین سازد. در مسابقه‌ی تلقین برای تفکر مجله‌ی یاد شده، از همکاران خواسته شده بود که حداقل ده مورد از اصول تعلیم و تربیتی ویژه‌ی دوره‌ی ابتدایی را از این گزارش استخراج و بیان کنند.
برآیند کلی پاسخ‌های همکاران به این سؤال به شرح زیر است:
– مدیریت زمان و بهره‌گیری مناسب از فرصت‌های یادگیری
– رعایت نظم و توجه به اصل برنامه محوری در کلاس
– عشق و علاقه به کار آموزش کودکان
– همراهی و هم‌دلی با کودکان و عشق‌ورزی به آنان
– پشتکار و تلاش معلم همراه با پژوهش و مطالعه
– توجه به بازی به عنوان یک راهبرد اساسی در دوره‌ی ابتدایی

با همراهان

«با همراهان» صفحه‌ی ارتباطی مخاطبان با دفتر مجله است. شما هم می‌توانید پیام‌ها، نوشته‌ها، درخواست‌ها و سخنان خود را از راه‌های شش‌گانه‌ی ارتباطی (صندوق پستی، تلفن، نمابر، پیام‌نگار، تلفن پیام‌گیر و مراجعه‌ی حضوری) با مجله در میان بگذارید. با انتشار این شماره از صفحه‌ی با همراهان، تا اول مهرماه ۱۳۹۱، به دلیل منتشر نشدن مجله در ماه‌های خرداد، تیر، مرداد و شهریور، ارتباط ظاهری ما با شما قطع خواهد شد. ولی از شما خوانندگان محترم درخواست می‌کنیم در همین چهارماه هم، کماکان ارتباط خودتان را از سر مهر و محبت با مجله برقرار نگه دارید.

مقالات و نوشته‌های دوستانی که نام آن‌ها در پی می‌آید، دریافت شد. به دلیل بالا بودن آثار دریافتی از همکاران و محدودیت صفحات مجله، متأسفانه چاپ آثار این همکاران در اثر آموزش ابتدایی میسر نخواهد بود:

فاطمه شوریایی (دبستان شهید حسن جاوید، روستای جندآب، بخش میان جلگه خراسان رضوی)، **زلیخا تقی‌زاده** (آموزگار پایه‌ی دوم دبستان شهید اکبری، قزوین)، **اکبر احمدیان باغبادرانی** (مدیر دبستان عدل، اصفهان)، **پروانه ندایی احمدی** (آموزگار دبستان از تربت‌جام، خراسان رضوی)، **اعظم دادستان** (مدیر دبستان الهام، مشهد مقدس)، **شهربانو کردافشار** (آموزگار دبستان شهید رجایی، مینودشت گلستان)، **مهوش کرمی** (آموزگار مدارس ناحیه‌ی ۱ خرم‌آباد، مرکز مشکلات ویژه‌ی یادگیری)، **اسماعیل آقاجانی** (معاون دبستان امیر کبیر، لنگرود)، **طیبه فلاحتی** (آموزگار دبستان بهشت، ناحیه‌ی ۲ همدان)، **اکبر حیدری زفره** (مدیر دبستان حاج جعفر طاهباز، سودرجان فلاورجان اصفهان)، **فریبا کریمی** (آموزگار دبستان، خرم‌دره‌ی زنجان)، **فضل‌الله کیارستمی** (مدرس برنامه‌ریزی آموزشی، منطقه‌ی ۷ تهران)، **صدیقه قدیری** (آموزگار دبستان انقلاب اسلامی، روستای غنی‌آباد، بشرویه خراسان جنوبی)، **سپیده توکلی** (آموزگار دبستان آیت‌اله خامنه‌ای، منطقه‌ی ۱۵ تهران)، **رباب افشاری** (آموزگار روستای بی‌زوش، منطقه‌ی زنجان‌رود، استان زنجان)، **کبری شکری رفسنجانی** (آموزگار دبستان دخترانه‌ی مهدیه، رفسنجان)، **علی صمدی شانددیز** (مدیر آموزگار، شانددیز خراسان رضوی)، **فروغ پرهوده** (آموزگار دبستان،

مناسب جهت مشارکت فعال آنان در فرآیند یاددهی - یادگیری - استفاده‌ی هم‌زمان از روش‌های متنوع تدریس - ایجاد زمینه‌ی مناسب جهت مشارکت فعال و مستمر اولیا در فرآیند تعلیم و تربیت دانش‌آموزان - استفاده از روش‌های هم‌یاری و هم‌فزایی در فرآیند یادگیری - استفاده‌ی مداوم و مؤثر از تقویت‌کننده‌های مادی و اجتماعی در کلاس - توجه به پرورش حس نوع‌دوستی در فرآیند تعلیم و تربیت و تلاش در جهت ایجاد نگرش‌های مثبت در دانش‌آموزان - تنش‌زدایی فضای آموزشی از طریق ایجاد فضای مملو از امید، شادی و نشاط و اعتماد به نفس - توجه به رشد کلامی و تقویت مهارت‌های اجتماعی کودکان از طریق ایجاد فضای بحث و گفت‌وگو - تأکید بر تقویت انگیزه‌های درونی دانش‌آموزان - استفاده‌ی بهینه از امکانات موجود - توجه به ایجاد خودباوری و اعتماد به نفس در دانش‌آموزان - استفاده از وسایل دورریختنی به عنوان ابزار آموزش.